

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 31/2551

เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

1. เหตุผลในการออกประกาศ

แต่เดิมธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง เพื่อให้สถาบันการเงินมีการกันเงินสำรองอย่างเพียงพอและสามารถรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินได้ถือครองอยู่ได้ โดยเฉพาะเงินให้สินเชื่อซึ่งถือได้ว่าเป็นสินทรัพย์หลักของสถาบันการเงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำแนวทางการกันเงินสำรองตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standard - IAS) ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าตราสารทางการเงิน มาใช้ตั้งแต่ปลายปี 2549 เป็นต้นมา ซึ่งปัจจุบันสถาบันการเงินทุกแห่งได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวแล้ว

ในการออกประกาศฉบับนี้เพื่ออ้างอิงอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และเป็นการรวบรวมประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองมาประมวลให้อยู่ในฉบับเดียวกัน โดยสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากหลักเกณฑ์เดิม คือ ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองสำหรับผลต่างของยอดหนี้คงค้างกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ หรือผลต่างของยอดหนี้คงค้างกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน อย่างไรก็ตาม เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความสามารถในการรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ โดยที่ไม่เป็นการเพิ่มภาระการดำเนินงานของสถาบันการเงินมากจนเกินไป ได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ในบางประเด็น เช่น ในการจัดชั้นรายบัญชีนั้น หากมีข้อบ่งชี้ว่ากระแสเงินสดรับของลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ในแต่ละบัญชีมีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งอาจส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง สถาบันการเงินก็ควรพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้รายนั้นไว้ด้วยกัน ปรับปรุงประเภทของหลักประกันที่สามารถนำมาหักจากมูลหนี้ก่อนการกันเงินสำรองได้ และกำหนดให้สถาบันการเงินมีนโยบายในการจัดชั้น การกันเงินสำรองและการตัดจำหน่ายหนี้สูญเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่สถาบันการเงินใช้เป็นการทั่วไปอยู่แล้วในปัจจุบัน ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นต้น

ฝนสบป90-คส221๑-25510803

คส221

วันที่ 3 ส.ค. 2551

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 60 และมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก

ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก ตามเอกสารแนบ 1

5. เนื้อหา

5.1 ในประกาศฉบับนี้

“สินทรัพย์ที่เสียหาย” หมายความว่า สินทรัพย์จัดชั้นสูญ

“สินทรัพย์ที่อาจเสียหาย” หมายความว่า

- (ก) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ
- (ข) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย
- (ค) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน
- (ง) สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษหรือสินทรัพย์จัดชั้นควรระวัง

เป็นพิเศษ

(จ) สินทรัพย์จัดชั้นปกติ

“เงินสำรอง” หมายความว่า เงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อการลดราคา ค่าเผื่อการด้อยค่า ค่าเผื่อการปรับมูลค่า สำหรับสินทรัพย์ที่อาจเสียหาย รวมถึงสินทรัพย์และภาระผูกพันอื่นที่ไม่เสียหาย ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะต้องกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นแต่ละประเภทตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่ระบุในประกาศฉบับนี้

5.2 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรองดังนี้

5.2.1 การกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติ

สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นสินทรัพย์ การกันเงินสำรองและการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่เสียหายหรืออาจเสียหายออกจากบัญชีไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ นโยบายและวิธีปฏิบัติดังกล่าวต้องรวมเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของกรรมการ เจ้าหน้าที่บริหาร และพนักงานของสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง
- (2) การพิจารณาปัจจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการจัดชั้นสินทรัพย์
- (3) การกำหนดสมมติฐานและวิธีการคำนวณการกันเงินสำรอง
- (4) การตัดจำหน่ายหนี้สูญและหนี้สูญรับคืนของสถาบันการเงิน
- (5) ระบบการควบคุมภายในและแนวทางการบันทึกบัญชี
- (6) การตรวจสอบความถูกต้องในการจัดชั้นสินทรัพย์ การกันเงินสำรอง และการตัดจำหน่ายหนี้สูญ รวมถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบ

5.2.2 การจัดชั้นสินทรัพย์

สถาบันการเงินต้องจัดชั้นสินทรัพย์ตามลักษณะสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ เป็นรายบัญชี โดยสถาบันการเงินต้องคำนึงถึงความเกี่ยวเนื่องของกระแสเงินสดรับของแต่ละบัญชีด้วย ซึ่งหากกระแสเงินสดของลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน ก็อาจต้องจัดชั้นไว้ด้วยกัน

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งการให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดชั้นสินทรัพย์ได้หากพิจารณาเห็นสมควร

- (1) สินทรัพย์จัดชั้นสูญ หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้
 - (1.1) สิทธิเรียกร้องซึ่งได้ปฏิบัติการโดยสมควรเพื่อให้ได้รับชำระหนี้ แต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้แล้ว โดยให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้
 - (1.1.1) ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้

(1.1.2) ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่น มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

(1.1.3) สถาบันการเงินได้ฟ้องลูกหนี้หรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้อง และในกรณีนั้น ๆ ได้มีคำสั่งบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้

(1.1.4) สถาบันการเงินได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายหรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้น ๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้ โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายและได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

(1.2) สิทธิเรียกร้องซึ่งตามพฤติการณ์ไม่อาจเรียกให้ชำระหนี้ได้

(1.3) สินทรัพย์อื่นซึ่งชำรุด เสียหาย หรือหมดราคา

(1.4) ส่วนสูญเสียที่เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(2.1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเดินทางไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้ที่จัดชั้นสูญแล้ว สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้นตาม (2.2)

(2.2) ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือวันที่ครบกำหนดสัญญาแล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

(2.3) อสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการชำระหนี้ หรือซื้อจากการขายทอดตลาด เฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่ได้จากการประเมินราคา หรือตีราคาไว้ไม่เกิน 12 เดือน โดยมูลค่าที่กล่าวให้หักด้วยประมาณการค่าใช้จ่ายในการขาย ก่อนนำไปเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชี แต่หากสถาบันการเงินได้ทำการประเมินราคาหรือตีราคาไว้เกินกว่า 12 เดือนให้นำมูลค่าที่ได้จากการประเมินราคาหรือตีราคามาใช้ได้เพียงร้อยละ 50

ทั้งนี้ ในการประเมินราคาหรือตีราคาอสังหาริมทรัพย์ที่กล่าวไว้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2.4) สินทรัพย์อื่นเฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรม หรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องกำหนดมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี

(2.5) สินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ทั้งจำนวน

(2.6) ส่วนสูญเสียที่เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2.7) มีเหตุการณ์อื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้นจะเรียกคืนไม่ได้ทั้งจำนวนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

(3) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(3.1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะผ่านไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาตามสัญญา หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้ที่จัดชั้นสูญหรือสงสัยจะสูญแล้ว สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้นตาม (3.2)

(3.2) ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือวันที่ครบกำหนดสัญญาแล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

(3.3) ลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว

(3.4) ลูกหนี้ที่หยุดดำเนินกิจการหรือเลิกกิจการ หรือกิจการของลูกหนี้อยู่ระหว่างชำระบัญชี

(3.5) ลูกหนี้ที่ประวิงการชำระหนี้ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ เช่น ออกไปเสียนอกราชอาณาจักร หรือยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน

(3.6) ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินติดต่อไม่ได้ หรือตามตัวลูกหนี้ไม่พบ หรือลูกหนี้ไปเสียจากภูมิลำเนาที่ปรากฏตามสัญญา โดยไม่แจ้งให้สถาบันการเงินทราบ

(3.7) ลูกหนี้ที่ไม่ปรากฏธุรกิจแน่ชัด หรือไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจัง หรือนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

(3.8) สถาบันการเงินได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้
รายอื่นฟ้อง

(3.9) สินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกให้ชำระคืนไม่ได้
ครบถ้วน

(3.10) มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้น
คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ครบถ้วนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

(4) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะ
ตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(4.1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกัน
เกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเดินทางไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญา
หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้ที่
จัดชั้นสูญ สงสัยจะสูญ หรือสงสัยแล้ว สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้นตาม (4.2)

(4.2) ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน
หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชี
เพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้
เกินวงเงิน หรือวันที่ครบกำหนดสัญญา แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

(4.3) มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้นมี
ปัญหาในการเรียกให้ชำระคืน หรือไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามปกติตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

(5) สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษหรือสินทรัพย์จัดชั้นควรระวัง
เป็นพิเศษ หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(5.1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกัน
เกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเดินทางไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญา
หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้ที่
จัดชั้นสูญ สงสัยจะสูญ สงสัย หรือต่ำกว่ามาตรฐาน สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้น
ตาม (5.2)

(5.2) ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน
หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชี
เพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกิน
วงเงิน หรือวันที่ครบกำหนดสัญญาแล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

(6) **สินทรัพย์จัดชั้นปกติ** หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใด ข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(6.1) ลูกหนี้ที่ไม่ผิคนัดชำระ สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชี ให้จัดชั้นตาม (6.2)

(6.2) ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ยังใช้ไม่ได้เงิน และยังไม่ถูกยกเลิกวงเงินหรือสัญญายังไม่ครบกำหนด หรือลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ค้างชำระดอกเบี้ยไม่เกิน 1 เดือน

(6.3) ลูกหนี้อื่นที่ไม่เข้าข่ายเป็นลูกหนี้จัดชั้นสูญ สงสัยจะสูญ สงสัยต่ำกว่ามาตรฐาน หรือกล่าวถึงเป็นพิเศษ (หรือควรระวังเป็นพิเศษ)

(6.4) ลูกหนี้ที่มีหนังสือยืนยันการตรวจรับงานจากหน่วยราชการ ตามระเบียบของหน่วยราชการนั้นที่มีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันตรวจรับงาน เงินให้สินเชื่อส่วนที่มีหนังสือยืนยันนั้นให้ถือเป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติ

5.2.3 การจัดชั้นกรณีปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด สถาบันการเงินต้องถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) **ตัดส่วนสูญเสียดังกล่าวออกจากบัญชีหรือกันเงินสำรอง ดังต่อไปนี้**

(1.1) ในกรณีที่สถาบันการเงินยินยอมลดต้นเงินหรือดอกเบี้ยที่ค้างชำระก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้ หรือรับชำระหนี้โดยการรับโอนสินทรัพย์ ตราสารการเงิน หรือรับทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน ให้สถาบันการเงินตัดจำหน่ายบัญชีลูกหนี้และบันทึกส่วนสูญเสียดังกล่าวที่เกิดขึ้น พร้อมกับโอนกลับรายการเงินสำรองส่วนเกินที่กันไว้ เฉพาะสำหรับลูกหนี้รายนั้นทั้งจำนวนได้

(1.2) ในกรณีที่สถาบันการเงินยินยอมผ่อนปรนเงื่อนไขในการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ โดยไม่มีการลดต้นเงินและดอกเบี้ยที่ค้างชำระก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งมีผลทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหนี้ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ได้คำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดต่ำกว่าราคาตามบัญชีเดิมรวมดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกในบัญชีของลูกหนี้ก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้สถาบันการเงินบันทึกเงินสำรองสำหรับส่วนสูญเสียดังกล่าวทั้งจำนวน ทั้งนี้ สถาบันการเงินสามารถโอนกลับรายการเงินสำรองที่กันไว้แล้วเดิมก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้รายนั้นได้เฉพาะจำนวนที่กันไว้แล้วสูงกว่าจำนวนส่วนสูญเสียดังกล่าว และหากเงินสำรองที่กันไว้แล้วต่ำกว่าจำนวนส่วนสูญเสียดังกล่าวก็ให้กันเงินสำรองเพิ่มขึ้นให้ครบจำนวนส่วนสูญเสียดังกล่าว

(1.3) ในกรณีที่สถาบันการเงินยินยอมลดต้นเงินหรือดอกเบี้ยที่ค้างชำระก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้ หรือรับชำระหนี้บางส่วนโดยการรับโอนสินทรัพย์ トラสารการเงิน หรือรับทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน และผ่อนปรนเงื่อนไขในการชำระหนี้ในส่วนที่เหลือให้แก่ลูกหนี้ ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตาม (1.1) สำหรับการลดต้นเงินหรือดอกเบี้ยหรือการรับชำระหนี้ดังกล่าว และปฏิบัติตาม (1.2) ในส่วนการผ่อนปรนเงื่อนไขในการชำระหนี้

(2) ในระหว่างติดตามผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ซึ่งลูกหนี้ต้องชำระเงินตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือ 3 งวดการชำระเงิน แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า ให้ดำเนินการดังนี้

(2.1) ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นสงสัยจะสูญ หรือสงสัย ให้จัดชั้นเป็นต่ำกว่ามาตรฐาน

(2.2) ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นต่ำกว่ามาตรฐาน หรือกล่าวถึงเป็นพิเศษ (หรือควรระวังเป็นพิเศษ) ให้คงจัดชั้นเช่นเดิม

ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะต้องกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ตามสถานะการจัดชั้นหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หากเงินสำรองตาม (2) นี้มีจำนวนสูงกว่าเงินสำรองสำหรับส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตาม (1.1) (1.2) และ (1.3)

เมื่อลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้โดยชำระเงินตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือ 3 งวดการชำระเงินแล้ว ให้ถือเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติ

ในกรณีที่ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการชำระหนี้ใหม่ให้นับระยะเวลาการค้างชำระรวมกับระยะเวลาการค้างชำระก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วพิจารณาจัดชั้นตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นเพื่อการกันเงินสำรองตามเกณฑ์ในประกาศฉบับนี้ต่อไป

(3) สำหรับลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด และเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้สถาบันการเงินจัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าวเป็นชั้นปกติได้ทันทีโดยไม่ต้องรอดูติดตามผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(3.1) ลูกหนี้ที่สามารถชำระดอกเบี้ยได้ไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาด (Market interest rate) โดยไม่มีช่วงปลอดการชำระดอกเบี้ย แต่อาจมีช่วงปลอดชำระเงินต้นได้

(3.2) ลูกหนี้ที่มีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งได้มีการตัดออกจากบัญชีแล้ว หรือได้มีการกันเงินสำรองในอัตราดังกล่าวครบถ้วนแล้ว โดยหนี้ส่วนที่เหลือได้มีการวิเคราะห์ฐานะและกิจการของลูกหนี้ ตลอดจนกระแสเงินสดอย่างมีหลักเกณฑ์ สมเหตุสมผล และมีหลักฐานประกอบจนเชื่อได้แน่นอนว่า ลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้

(3.3) ลูกหนี้ในลักษณะ Loan Syndication หรือมีเจ้าหนี้หลายราย ซึ่งบรรดาเจ้าหนี้ได้ตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้ร่วมกันได้ และสามารถแสดงหลักฐานการวิเคราะห์ฐานะและกิจการของลูกหนี้ ตลอดจนกระแสเงินสดอย่างมีหลักเกณฑ์ สมเหตุสมผล และมีความเป็นไปได้แน่นอนที่ลูกหนี้จะปฏิบัติตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้

(3.4) กรณีที่สถาบันการเงินได้ฟ้องร้องลูกหนี้ ต่อมาได้มีการตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลได้มีคำพิพากษาตามยอมแล้ว และกรณีที่สถาบันการเงินได้ฟ้องร้องลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย และศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบตามคำขอประนีประนอมหนี้ หรือแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

(4) ในกรณีที่เห็นว่ามิมีข้อพิพาทในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งการให้มีการแก้ไข หรือให้สถาบันการเงินหาผู้เชี่ยวชาญอิสระมาประเมินหรือทบทวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือสั่งการให้เปลี่ยนแปลงการจัดชั้นและการกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ในแต่ละรายได้

5.2.4 การกันเงินสำรองและการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่เสียหายหรืออาจเสียหาย

สถาบันการเงินต้องตัดจำหน่ายสินทรัพย์และกันเงินสำรองตามลักษณะการจัดชั้นสินทรัพย์ ดังต่อไปนี้

- (1) สินทรัพย์จัดชั้นสูญเสีย ให้สถาบันการเงินตัดออกจากบัญชีทั้งจำนวน
- (2) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญเสีย จัดชั้นสงสัย หรือจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

(2.1) ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 สำหรับส่วนต่างระหว่างยอดหนี้คงค้างตามบัญชีกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ หรือมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน โดยใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ หรือ มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในเอกสารแนบ 2

สำหรับหลักประกันประเภทอื่นนอกเหนือจากอสังหาริมทรัพย์ สิทธิการเช่า เครื่องจักร และยานพาหนะ ให้สถาบันการเงินสามารถนำมูลค่าของหลักประกันตาม ตารางสรุปประเภทของหลักประกันและมูลค่าของหลักประกันที่สามารถนำมาหักออกจากราคา ตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการกันเงินสำรองตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดได้ โดยมีต้อง คำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันดังกล่าว

(2.2) กรณีสินเชื่อรายย่อยที่สามารถจัดกลุ่มสินเชื่อที่มีลักษณะความ เสี่ยงด้านเครดิตคล้ายคลึงกันได้อย่างเหมาะสม สถาบันการเงินสามารถเลือกกันเงินสำรองตาม ข้อ (2.1) หรือกันเงินสำรองแบบกลุ่มสินเชื่อ (Collective Approach) โดยใช้วิธีผลขาดทุนจาก ประสบการณ์ในอดีตตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในเอกสารแนบ 3

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าสมมติฐานและปัจจัยที่ใช้ พิจารณาในการคำนวณกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ หรือมูลค่าปัจจุบันของกระแส เงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน หรือผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตสำหรับ การกันเงินสำรองแบบกลุ่มสินเชื่อที่มีลักษณะความเสี่ยงด้านเครดิตคล้ายคลึงกัน ไม่เหมาะสม ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งการให้สถาบันการเงินนั้นกันเงินสำรองเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนวิธีการ คำนวณเงินกันสำรองได้

(3) สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ หรือจัดชั้นปกติ

(3.1) ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองโดยใช้ยอดคงค้างของต้นเงิน ที่ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับเป็นฐานในการคำนวณจากอัตราดังต่อไปนี้

(3.1.1) ร้อยละ 2 ของสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ

(3.1.2) ร้อยละ 1 ของสินทรัพย์จัดชั้นปกติ

(3.2) กรณีสินเชื่อที่สามารถจัดกลุ่มสินเชื่อที่มีลักษณะความเสี่ยง ด้านเครดิตคล้ายคลึงกันได้อย่างเหมาะสม สถาบันการเงินสามารถเลือกกันเงินสำรองตามข้อ (3.1) หรือกันเงินสำรองแบบกลุ่มสินเชื่อ (Collective Approach) โดยใช้วิธีผลขาดทุนจากประสบการณ์ ในอดีตตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินมีระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณ การกันเงินสำรองแบบกลุ่มสินเชื่อตามข้อ (3.2) ไม่เพียงพอ เช่น น้อยกว่า 5 ปี เป็นต้น ให้สถาบัน การเงินกันเงินสำรองตามที่คำนวณได้ในข้อ (3.2) หรือ (3.1) แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า

5.2.5 การกันเงินสำรองสำหรับรายการภาระผูกพัน (รายการนอกงบดุล)

(1) รายการนอกงบดุลที่ต้องกันเงินสำรอง

สถาบันการเงินต้องกันเงินสำรองสำหรับภาระผูกพันที่เป็นรายการนอกงบดุลที่เข้าเงื่อนไขทุกข้อ ดังต่อไปนี้

(1.1) ภาระผูกพันที่เป็นรายการนอกงบดุลของลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสูญ สงสัยจะสูญ สงสัย และต่ำกว่ามาตรฐาน ตามข้อ 5.2.2

(1.2) ภาระผูกพันที่เป็นรายการนอกงบดุลที่พึงรับรู้ประมาณการหนี้สินเป็นหนี้สินในงบดุลตามข้อ 14 ของมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 53 เมื่อเข้าเงื่อนไขทุกข้อ ต่อไปนี้

(1.2.1) มีภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งเกิดจากเหตุการณ์ในอดีตไม่ว่าภาระผูกพันนั้นจะเป็นภาระผูกพันตามกฎหมายหรือภาระผูกพันจากการอนุমান

(1.2.2) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่สถาบันการเงินจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อกิจการเพื่อชำระภาระผูกพันดังกล่าว และ

(1.2.3) สามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือ

(1.3) ภาระผูกพันที่เป็นรายการนอกงบดุลที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตในระดับสูง เช่น การค้าประกันการกู้ยืม การอวัล หรือภาระผูกพันที่สถาบันการเงินไม่สามารถยกเลิกได้ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor) ในการคำนวณเงินกองทุนที่ต้องดำรงเท่ากับ 1 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ หรือสำหรับบริษัทเงินทุน หรือของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์แล้วแต่กรณี

(2) อัตราส่วนในการกันเงินสำรอง

สถาบันการเงินต้องกันเงินสำรองสำหรับภาระผูกพันที่เป็นรายการนอกงบดุลที่เข้าเงื่อนไขตามข้อ (1) ในอัตราเดียวกันกับอัตรากันเงินสำรองของลูกหนี้รายเดียวกันที่ปรากฏในงบดุล

ในกรณีที่ลูกหนี้รายดังกล่าวมีหนี้หลายประเภทและหนี้แต่ละประเภทมีอัตรากันเงินสำรองแตกต่างกัน ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองสำหรับภาระผูกพันที่เป็นรายการนอกงบดุลโดยใช้อัตราเดียวกันกับการกันเงินสำรองสูงสุดของลูกหนี้รายนั้น เว้นแต่สถาบันการเงินสามารถแบ่งแยกที่มาของการชำระเงินของรายการภาระผูกพันนั้นได้ว่าเกี่ยวข้องกับหนี้บัญชีใดของลูกหนี้ ก็ให้สามารถกันเงินสำรองสำหรับภาระผูกพันในอัตราเดียวกันกับอัตรากันเงินสำรองของหนี้บัญชีนั้นได้

ให้สถาบันการเงินรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกันเงินสำรองดังกล่าวไว้ในรายการค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และหนี้สินอื่น และหากต่อมารธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับรายการของตารางรหัส (classification) ที่ใช้ประกอบการจัดทำชุดข้อมูล (Data Set) โดยเพิ่มรหัสบัญชีดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้สถาบันการเงินรายงานตามรหัสบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดขึ้นไป และให้จัดเก็บหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกันเงินสำรองดังกล่าวไว้ที่สถาบันการเงินเองเพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

5.2.6 การกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ให้เข้าซื้อ และลูกหนี้ให้เข้าแบบลิสซิ่ง

สถาบันการเงินต้องคำนวณจากยอดลูกหนี้ตามจำนวนเงินให้เข้าซื้อ หรือให้เข้าแบบลิสซิ่งคงค้างซึ่งเป็นยอดสุทธิที่หักยอดคงเหลือจากดอกผลเข้าซื้อหรือการตัดบัญชี หรือรายได้ทางการเงินรอการรับรู้ ออกแล้ว

ทั้งนี้ กรณีที่เป็นการให้เข้าซื้อและการให้เข้าแบบลิสซิ่ง ในกรณียานพาหนะ และเครื่องจักร สถาบันการเงินสามารถนำมูลค่าของยานพาหนะและเครื่องจักรตามที่กำหนดในข้อ 5.2.9 มาหักออกจากยอดลูกหนี้ตามวรรคหนึ่งก่อนการกันเงินสำรองได้

5.2.7 การกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ที่มีสัญญาจะซื้อจะขาย

ในการคำนวณเงินกันสำรองสำหรับลูกหนี้ที่สถาบันการเงินมีสัญญาจะซื้อจะขายให้กับบุคคลภายนอก สถาบันการเงินต้องคำนวณการกันสำรองโดยให้นำมูลค่าตามราคาซื้อขายมาหักออกจากราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการกันเงินสำรองโดยมีเงื่อนไข ดังนี้

- (1) ต้องมีหนังสือค้ำประกันการซื้อจากสถาบันการเงินอื่น หรือผู้ซื้อ ได้มีการวางเงินเป็นประกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของราคาซื้อขาย
- (2) ต้องดำเนินการซื้อขายให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับจากวันทำสัญญาจะซื้อจะขาย

5.2.8 การกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์

ในกรณีสถาบันการเงินที่เป็นบริษัทเงินทุนที่ยังมีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์อยู่ก่อนที่จะทำการแยกธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ออกจากกัน ให้จัดชั้นเฉพาะส่วนต่างระหว่างยอดหนี้ที่สูงกว่ามูลค่าหลักประกันเป็นสินเชื่อจัดชั้นสงสัยจะสูญ และกันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100

5.2.9 การนำมูลค่าหลักประกันไปใช้ในการกันเงินสำรอง

ในการกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นทุกประเภท เว้นแต่สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญตามข้อ 5.2.2 (2.3) (2.4) และ (2.6)ให้นำมูลค่าของหลักประกันซึ่งได้ประเมินราคาตามแนวนโยบายการประเมินมูลค่าหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงินตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดมาหักออกจากราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการกันเงินสำรอง โดยสถาบันการเงินสามารถเลือกที่จะนำหลักประกันมาหักออกจากบัญชีใดของลูกหนี้ก่อนก็ได้

ทั้งนี้ มูลค่าของหลักประกันที่นำมาหักได้จะต้องไม่สูงเกินกว่าวงเงินที่ระบุในสัญญาจำนำ สัญญาจำนอง สัญญาค้ำประกัน หรือสัญญาหลักประกันอื่นแล้วแต่กรณี และประเภทหลักประกัน มูลค่าที่จะนำมาหักได้ รวมทั้งความถี่ในการประเมินราคาหลักประกันแต่ละประเภทให้เป็นไปตามตารางสรุปประเภทของหลักประกัน และมูลค่าของหลักประกันที่สามารถนำมาหักออกจากราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการกันเงินสำรองตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 4

5.2.10 การจ่ายเงินปันผล

ในระหว่างเวลาที่สถาบันการเงินยังไม่ได้ตัดสินทรัพย์ที่เสียหายออกจากบัญชี หรือยังกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่อาจเสียหายและไม่เสียหายไม่ครบทั้งจำนวน สถาบันการเงินจะจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใดแก่ผู้ถือหุ้นมิได้

5.2.11 การกันเงินสำรองที่เข้มงวดกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ในกรณีที่สถาบันการเงินประสงค์จะจัดชั้นสินทรัพย์และกันเงินสำรองโดยใช้เกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าข้อกำหนดตามประกาศฉบับนี้ ให้สถาบันการเงินสามารถกระทำได้

ทั้งนี้ ในกรณีที่สถาบันการเงินมีความประสงค์จะตัดลูกหนี้ออกจากบัญชีเนื่องจากเห็นว่าไม่สามารถที่จะเรียกชำระหนี้คืนได้ เช่น ได้ดำเนินคดีทางกฎหมายแล้ว ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินที่จะชำระหนี้ได้ หรือไม่มีบุคคลค้ำประกัน หรือหลักประกันไม่มีค่าแล้ว สถาบันการเงินสามารถดำเนินการได้ รวมถึงกรณีการตัดลูกหนี้ออกจากบัญชี สามารถตัดบัญชีใดบัญชีหนึ่งออกก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและเพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สถาบันการเงินควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติในการตัดลูกหนี้ออกจากบัญชี และการควบคุมภายในให้ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้

(2) การตัดลูกหนี้ออกจากบัญชีจะต้องไม่เป็นการเอื้อประโยชน์แก่
กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นของสถาบันการเงิน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือกิจการที่บุคคล
ดังกล่าวมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง

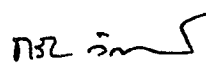
5.2.12 การสอบทานเงินให้สินเชื่อและภาระผูกพัน

สถาบันการเงินต้องทำการสอบทานและจัดทำรายงานการสอบทาน
เงินให้สินเชื่อ เงินให้กู้ยืม ภาระผูกพัน และธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อตามแนวนโยบาย
การสอบทานเงินให้สินเชื่อ เงินให้กู้ยืม ภาระผูกพัน และธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ
ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วุดการบัญชีหลังของปี 2551 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2551

(นางธาริษา วัฒนเกส)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง
ของสถาบันการเงินที่ยกเลิก

ที่	วันที่ ประกาศ ธปท. / หนังสือเวียน	ประเภท	เลขที่	เรื่อง
1	31 มีนาคม 2541	หนังสือเวียน	ธปท. ง. (ว.) 1236/2541	การปรับปรุงหลักเกณฑ์การระงับรับรู้ ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ การจัดชั้น ลูกหนี้ การกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ ที่จัดชั้น และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง
2	31 มีนาคม 2541	หนังสือเวียน	ธปท. ง. (ว.) 1237/2541	การปรับปรุงหลักเกณฑ์การระงับรับรู้ ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ การจัดชั้น ลูกหนี้ การกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ ที่จัดชั้น และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง
3	14 มีนาคม 2546	หนังสือเวียน	สนส.(21) ว. 40/2546	นำส่งหลักเกณฑ์ วิธีการคำนวณอัตราการ เปลี่ยนสถานะของสินทรัพย์จัดชั้นปกติ และสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ หรือสินทรัพย์จัดชั้นควรระวังเป็นพิเศษ
4	14 มีนาคม 2546	หนังสือเวียน	สนส.(21) ว. 41/2546	นำส่งหลักเกณฑ์ วิธีการคำนวณอัตราการ เปลี่ยนสถานะของสินทรัพย์จัดชั้นปกติ และสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ หรือสินทรัพย์จัดชั้นควรระวังเป็นพิเศษ
5	23 ธันวาคม 2548	หนังสือเวียน	ธปท.ฝนส. (21)ว. 2395/2548	แนวปฏิบัติในการกันเงินสำรองสำหรับ รายการนอกงบดุล
6	7 ธันวาคม 2549	ประกาศ		สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ของธนาคารพาณิชย์ (หนังสือเวียนที่ ธปท. ฝนส. (21) ว. 1974/2549 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2549)

ที่	วันที่ ประกาศ ธปท. / หนังสือเวียน	ประเภท	เลขที่	เรื่อง
7	7 ธันวาคม 2549	ประกาศ		สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ของบริษัทเงินทุนและ บริษัทเครดิตฟองซิเออร์ (หนังสือเวียนที่ ธปท. ฝนส. (21) ว. 1975/2549 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2549)
8	4 ตุลาคม 2550	หนังสือเวียน	ธปท. ฝนส. (21) ว. 1948/2550	ประเภทหลักประกัน และมูลค่าของ หลักประกันที่สามารถนำมาหักออกจาก ราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการ กันเงินสำรอง
9	4 ตุลาคม 2550	หนังสือเวียน	ธปท. ฝนส. (21) ว. 1949/2550	ประเภทหลักประกัน และมูลค่าของ หลักประกันที่สามารถนำมาหักออกจาก ราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการ กันเงินสำรอง

วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้
หรือมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน

1. กรณีสถาบันการเงินเลือกใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน (PV) ของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้

- ให้สถาบันการเงินประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้นั้น โดยกำหนดสมมติฐานและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อย่างเหมาะสมตามสถานะเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน
- ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองสำหรับ ผลต่างระหว่างยอดหนี้ตามบัญชีกับ PV ของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ โดยอัตราดอกเบี้ยที่ใช้คำนวณ PV คือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) ซึ่งคำนวณจากอัตราที่ใช้คิดลดประมาณการเงินสดรับ หรือจ่ายในอนาคตตลอดอายุที่คาดไว้ของสินเชื่อนั้นตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้ ทั้งนี้ ในเบื้องต้นสถาบันการเงินอาจใช้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 เป็นอัตราดอกเบี้ยคิดลดแทนได้
- ภายใน 3 เดือนแรกของการชำระเงิน หากไม่เป็นไปตามประมาณการ ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองเพิ่มขึ้นตามส่วนต่างระหว่างประมาณการกับเงินที่ได้รับจริง และให้สถาบันการเงินประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับขึ้นมาใหม่
- ภายหลัง 3 เดือนของการชำระเงินต่อมา ให้สถาบันการเงินทบทวนประมาณการกระแสเงินสดที่ประมาณการขึ้นมาใหม่ว่าสอดคล้องกับกระแสเงินสดที่ได้รับจริงหรือไม่
 - หากกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจริง สูงกว่าหรือเท่ากับ กระแสเงินสดที่ประมาณการ ให้สถาบันการเงินใช้ประมาณการดังกล่าวต่อไปได้
 - หากกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจริง ต่ำกว่ากระแสเงินสดที่ประมาณการ ให้สถาบันการเงินเปลี่ยนมาใช้วิธีหา PV ของหลักประกันทันที และในกรณีที่ไม่มีหลักประกัน ให้กันเงินสำรอง 100% ของมูลหนี้ทันที
 - สถาบันการเงินต้องทบทวนประมาณการกระแสเงินสดที่ตั้งไว้ทุกงวดการบัญชี
 - ในกรณีที่ใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเป็นอัตราดอกเบี้ยคิดลด สถาบันการเงินจะต้องเตรียมเอกสารหลักฐานการคำนวณดังกล่าวเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทย ตรวจสอบได้

2. หลักการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน (PV) ของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับการจำหน่ายหลักประกัน

ในกรณีที่สถาบันการเงินเลือกใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน (PV) ของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับการจำหน่ายหลักประกันแล้ว สถาบันการเงินไม่สามารถเปลี่ยนไปใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน (PV) ของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ได้อีกได้ เว้นแต่กรณีที่สถาบันการเงินได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้ตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ประเภทสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า

- มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณ PV หลังหักค่าใช้จ่าย = 90% ของราคาประเมินที่ต้องประเมินราคาหรือตีราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (ทุก 3 ปี)
- จำนวนปีที่คาดว่าจะขายได้ประมาณ 5.5 ปี
- อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณ PV = อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) ตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด (กำหนดให้ = 7% ซึ่งเป็นอัตราประมาณการ MLR เบื้องต้นในปัจจุบัน)

• ในกรณีที่สถาบันการเงินมีความเห็นว่ามีสมมติฐานหรือปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของสถาบันการเงินไม่เป็นไปตามข้อกำหนดข้างต้นและมีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ สถาบันการเงินสามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันตามที่สถาบันการเงินเห็นสมควรได้ แต่ทั้งนี้สถาบันการเงินจะต้องจัดเตรียมเอกสารและหลักฐานการคำนวณดังกล่าวเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

ประเภทเครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาด

- มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณ PV ของเครื่องจักร = ราคาประเมินที่ต้องประเมินราคาหรือตีราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (ทุก 3 ปี) หักด้วยค่าเสื่อมราคาที่คำนวณจนถึงวันที่คาดว่าจะขายได้ก่อนนำมาคำนวณ PV
- จำนวนปีที่คาดว่าจะขายได้ประมาณ 2.5 ปี
- อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณ PV = อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) ตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด (กำหนดให้ = 7% ซึ่งเป็นอัตราประมาณการ MLR เบื้องต้นในปัจจุบัน)

• ในกรณีที่สถาบันการเงินมีความเห็นว่ามีสมมติฐานหรือปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของสถาบันการเงินไม่เป็นไปตามข้อกำหนดข้างต้นและมีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ สถาบันการเงินสามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันตามที่สถาบันการเงินเห็นสมควรได้

แต่ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะต้องจัดเตรียมเอกสารและหลักฐานการคำนวณเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

ประเภทยานพาหนะ

กรณีเป็นลูกหนี้ให้เช่าซื้อ ลูกหนี้ให้เช่าแบบลีสซิ่ง หรือลูกหนี้ที่มีการนำยานพาหนะมาเป็นหลักประกันถูกต้องตามกฎหมาย ให้สถาบันการเงิน สามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบัน (PV) ของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- ยานพาหนะดังกล่าวต้องมีประกันภัย
- มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณ PV ของยานพาหนะ = ราคาประเมิน

ที่ต้องประเมินราคาหรือตีราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (ทุก 3 ปี) หักด้วยค่าเสื่อมราคา ที่คำนวณจนถึงวันที่คาดว่าจะขายได้ ก่อนนำมาคำนวณ PV

- จำนวนปีที่คาดว่าจะขายได้ประมาณ 1 ปี
- อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณ PV = อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective

interest rate) ตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด (กำหนดให้ = 7% ซึ่งเป็นอัตราประมาณการ MLR เบื้องต้นในปัจจุบัน)

- กรณีลูกหนี้ที่ถูกจัดเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาเกินกว่า 12 เดือน สถาบันการเงินไม่สามารถนำหลักประกันที่เป็นยานพาหนะมาคำนวณปัจจุบัน (PV) ของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันได้

- ในกรณีที่สถาบันการเงินมีความเห็นว่าสมมติฐานหรือปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของสถาบันการเงินไม่เป็นไปตามข้อกำหนดข้างต้นและมีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ สถาบันการเงินสามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันตามที่สถาบันการเงินเห็นสมควรได้ แต่ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะต้องจัดเตรียมเอกสารและหลักฐานการคำนวณดังกล่าวเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

**แนวทางการจัดประเภทและการคำนวณเงินกันสำรอง
สำหรับการกันเงินสำรองเป็นกลุ่มสินเชื่อ (Collective Approach)**

1. ให้สถาบันการเงินจัดกลุ่มสินเชื่อเพื่อนำมาคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตตามลักษณะดังต่อไปนี้

- วัตถุประสงค์การกู้ยืม เช่น สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อบัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อเช่าซื้อ เป็นต้น
- สถานะการค้างชำระหรือการจัดชั้นของสินเชื่อ เช่น ชั้นปกติ (ค้างชำระ 0- 1 เดือน) ชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้าง 1-3 เดือน) ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (3 – 6 เดือน) เป็นต้น
- ช่วงอายุของสินเชื่อ เช่น สินเชื่อระยะสั้น สินเชื่อระยะกลาง สินเชื่อระยะยาว เป็นต้น

นอกจากนี้ สถาบันการเงินอาจนำปัจจัยอื่น ๆ มาใช้พิจารณาจัดประเภทสินเชื่อเพื่อสะท้อนความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกันได้ดียิ่งขึ้น เช่น

- ลักษณะลูกหนี้ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมของลูกหนี้ อาชีพของลูกหนี้ ระดับรายได้ของลูกหนี้ ถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้ หรือ อันดับความน่าเชื่อถือของลูกหนี้ เป็นต้น
- ลักษณะหลักประกัน เช่น ประเภทหลักประกัน คุณภาพหลักประกัน สภาพคล่องและความต้องการในตลาดของหลักประกัน ที่ตั้งของหลักประกัน เป็นต้น
- ปัจจัยอื่นที่อาจมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ เช่น สัดส่วนการชำระหนี้ อัตราส่วนการใช้วงเงิน เป็นต้น

2. ในการคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต ให้สถาบันการเงินพิจารณาถึงผลกระทบจากมูลค่าเงินตามระยะเวลา (time value of money) ซึ่งคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด (กำหนดให้ = 7% ซึ่งเป็นอัตราประมาณการ MLR เบื้องต้นในปัจจุบัน) ทั้งนี้ แบบจำลองดังกล่าวต้องเป็นแบบจำลองที่ได้รับการยอมรับเป็นการทั่วไปและสอดคล้องตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด ซึ่งอาจเป็นแบบจำลองทางการเงิน ทางสถิติ หรือทางคณิตศาสตร์ก็ได้

3. สถาบันการเงินอาจคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตได้ตามตัวอย่างการคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หรือแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ดังต่อไปนี้

ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต = EAD x PD x LGD

โดยกำหนดให้

EAD หมายถึง ยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระ (Exposure at default)

PD หมายถึง ค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of default) เช่น ความน่าจะเป็นที่กลุ่มสินเชื่อจะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน เป็นต้น

LGD หมายถึง ร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss given default) ซึ่งสามารถคำนวณได้จากผลต่างระหว่าง 1 กับร้อยละของจำนวนเงินที่ได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (recovery rate) เช่น สัดส่วนกระแสเงินสดคิดลดที่ได้รับจากการขายหลักประกันต่อยอดหนี้ หรือสัดส่วนกระแสเงินสดคิดลดที่ได้รับจากลูกหนี้หลังจากจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานต่อยอดหนี้ เป็นต้น

4. สถาบันการเงินต้องปรับปรุงผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตด้วยข้อมูล แนวโน้มและปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ ดังนี้

- นโยบายการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน เช่น นโยบายการให้สินเชื่อ การสอบทานสินเชื่อ การจัดชั้นสินเชื่อ การกั้นเงินสำรอง การตัดจำหน่ายหนี้สูญ หรือการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นต้น
- การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการดำเนินงานของสถาบันการเงินหรือหน่วยงานกำกับที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมสรรพากร กรมบังคับคดี กรมที่ดิน เป็นต้น
- สถานะเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ราคาน้ำมัน อัตราการว่างงาน เป็นต้น
- ปัจจัยอื่น เช่น สถานะการแข่งขันของอุตสาหกรรมลูกหนี้ ความผันผวนของราคาหลักประกัน เป็นต้น

5. สถาบันการเงินต้องเก็บเอกสารหลักฐานประกอบการคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตและการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

**ตัวอย่างที่ 1 การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกกลุ่ม ก.
(กรณีสถาบันการเงินสามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็น
ในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ)**

1. การคำนวณค่าความน่าจะเป็นที่จะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (PD)

สมมติว่าจากข้อมูลประสบการณ์ในอดีตพบว่าสินเชื่อกกลุ่ม ก. มีค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อ (Transition Probabilities) เฉลี่ยย้อนหลังดังนี้

สถานะของสินเชื่อในงวด การบัญชีปัจจุบัน	ค่าความน่าจะเป็นที่สินเชื่อจะจัดชั้นใดในงวดการบัญชีถัดไป		
	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน
ปกติ	0.95	0.045	0.005
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	0.14	0.85	0.01

จากข้อมูลข้างต้น สามารถคำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่สินเชื่อกกลุ่ม ก จะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปีได้ดังนี้

ลักษณะเหตุการณ์ที่สินเชื่อกกลุ่ม ก จะเปลี่ยนจากการจัดชั้น เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี			ค่าความน่าจะเป็น
ณ ต้นงวด การบัญชีที่ 1	ณ สิ้นงวด การบัญชีที่ 1	ณ สิ้นงวด การบัญชีที่ 2	
ปกติ	ปกติ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	$0.950 \times 0.005 = 0.48\%$
	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	$0.045 \times 0.010 = 0.05\%$
	ต่ำกว่ามาตรฐาน		0.50%
ค่าความน่าจะเป็นรวมที่สินเชื่อกกลุ่ม ก จะเปลี่ยนจากชั้นปกติเป็น ชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี			1.03%
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ปกติ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	$0.14 \times 0.005 = 0.07\%$
	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	$0.85 \times 0.01 = 0.85\%$
	ต่ำกว่ามาตรฐาน		1.00%
ค่าความน่าจะเป็นรวมที่สินเชื่อกกลุ่ม ก จะเปลี่ยนจากชั้นกล่าวถึง เป็นพิเศษเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี			1.92%

2. การคำนวณร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (LGD)

สมมุติว่าจากประสบการณ์ในอดีตพบว่าเมื่อสินเชื่อกู้ ก จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานแล้ว จะมีอัตราการชำระเงินคืนดังนี้

จำนวนปีหลังจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	ร้อยละเฉลี่ยของจำนวนเงินที่ได้รับคืนต่อยอดหนี้	
	กระแสเงินสดรับ	กระแสเงินสดรับคิดลด
1	10	9.35
2	8	6.99
3 (ครบกำหนดอายุสินเชื่อ)	5	4.08
รวม	23	20.42

ร้อยละของจำนวนเงินที่จะได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (RR)

เท่ากับ 20.42

ดังนั้น ร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (LGD) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$LGD = 1 - RR = 1 - 0.2042 = 79.58\% \text{ หรือประมาณร้อยละ } 80$$

3. การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต

● ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกู้ ก ที่จัดชั้นปกติสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{Historical Loss Experience} = PD * LGD = 1.03\% * 80\% = 0.82\%$$

● ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกู้ ก ที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{Historical Loss Experience} = PD * LGD = 1.92\% * 80\% = 1.54\%$$

4. การกั้นเงินสำรอง

จากการวิเคราะห์พบว่าไม่มีข้อมูล แนวโน้ม หรือปัจจัยใด ๆ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นสถาบันการเงินจะกั้นเงินสำรองสำหรับสินเชื่อกู้ ก เป็นจำนวนดังต่อไปนี้

สถานะการจัดชั้นของสินเชื่อกู้ ก	ยอดหนี้ ณ สิ้นไตรมาส (EAD)	จำนวนเงินสำรอง
ปกติ	5,000	$5,000 * 0.82\% = 41.0$
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	1,000	$1,000 * 1.54\% = 15.4$

**ตัวอย่างที่ 2 การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกลุ่ม ก.
(กรณีสถาบันการเงินไม่สามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็น
ในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ)**

1. การคำนวณค่าความน่าจะเป็นที่จะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (PD)

สถาบันการเงินอาจคำนวณค่าความน่าจะเป็นที่จะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปีข้างหน้าด้วยวิธีอัตราส่วนของสินเชื่อ ซึ่งคำนวณจากข้อมูลประสบการณ์ในอดีตของการจัดชั้นสินเชื่อกลุ่ม ก. ดังนี้

	ชั้นปกติ	ชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน
1 ม.ค. 50	1,000	600	16
30 มิ.ย. 50	2,000	700	17
31 ธ.ค. 50	3,000	800	18
30 มิ.ย. 51	4,000	900	19
31 ธ.ค. 51	5,000	1,000	20

● ค่าความน่าจะเป็นที่สินเชื่อกลุ่ม ก. ซึ่งจัดชั้นปกติจะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปีสามารถคำนวณได้จากอัตราเฉลี่ยย้อนหลังของสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ 2 งวดการบัญชีที่ผ่านมา ดังนี้

สถานะการจัดชั้นสินเชื่อกลุ่ม ก.	ร้อยละ
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธ.ค. 50 ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ 1 ม.ค. 50	1.80%
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 30 มิ.ย. 51 ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ 30 มิ.ย. 50	0.95%
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธ.ค. 51 ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ 31 ธ.ค. 50	0.67%
ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก $(1.80\% \times 1,000 + 0.95\% \times 2,000 + 0.67\% \times 3,000) / (1,000 + 2,000 + 3,000)$	0.95%

● ค่าความน่าจะเป็นที่สินเชื่อกลุ่ม ก. ซึ่งจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ ต้นงวดการบัญชีแรกจะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ใน 1 ปี สามารถคำนวณได้จากอัตราเฉลี่ยย้อนหลังของสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานต่อสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ 2 งวดการบัญชีที่ผ่านมา ดังนี้

สถานะการจัดชั้นสินเชื่อกลุ่ม ก.	ร้อยละ
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธ.ค. 50 ต่อสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 1 ม.ค. 50	3.00%

สถานะการจัดชั้นสินเชื่อกลุ่ม ก	ร้อยละ
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 30 มิ.ย. 51 ต่อสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 30 มิ.ย. 50	2.71%
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธ.ค. 51 ต่อสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 31 ธ.ค. 50	2.50%
ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก $(3.00\% * 600 + 2.71\% * 700 + 2.50\% * 800) / (600 + 700 + 800)$	2.71%

2. การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต

- ประสบการณ์ผลขาดทุนในอดีตของสินเชื่อกลุ่ม ก ที่จัดชั้นปกติสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Historical Loss Experience} &= \text{PD} * \text{LGD} \text{ (คำนวณตามตัวอย่างที่ 1)} \\ &= 0.95\% * 80\% = 0.76\% \end{aligned}$$

- ประสบการณ์ผลขาดทุนในอดีตของสินเชื่อกลุ่ม ก ที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Historical Loss Experience} &= \text{PD} * \text{LGD} \text{ (คำนวณตามตัวอย่างที่ 1)} \\ &= 2.71\% * 80\% = 2.17\% \end{aligned}$$

3. การกั้นเงินสำรอง

จากการวิเคราะห์พบว่าไม่มีข้อมูล แนวโน้ม หรือปัจจัยใด ๆ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นสถาบันการเงินจะกั้นเงินสำรองสำหรับสินเชื่อกลุ่ม ก เป็นจำนวนดังต่อไปนี้

สถานะการจัดชั้นของสินเชื่อกลุ่ม ก	ยอดหนี้ ณ สิ้นไตรมาส (EAD)	จำนวนเงินสำรอง
ปกติ	5,000	$5,000 * 0.76\% = 38.0$
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	1,000	$1,000 * 2.17\% = 21.7$

**ตัวอย่างที่ 3 การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกู้ยืม ข.
(กรณีสถาบันการเงินสามารถคำนวณอัตราการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ)**

ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตอาจคำนวณได้จากอัตราการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อจัดชั้นปกติ หรือสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ไปเป็นสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ และสูญที่เกิดขึ้นจริงเฉลี่ย โดยให้คำนวณจากสัดส่วนยอดสินทรัพย์จัดชั้นปกติ หรือสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ ต้นไตรมาสที่เปลี่ยนสถานะเป็นสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานขึ้นไป ณ ต้นไตรมาสนั้น ๆ ซึ่งสามารถคำนวณได้ ดังนี้

	สินเชื่อกู้ยืม ข. จัดชั้นปกติ ณ เริ่มไตรมาส	สินเชื่อกู้ยืม ข. ที่เปลี่ยน สถานะ ณ วันสิ้นสุด ไตรมาส	อัตราการเปลี่ยน สถานะ (%)
ไตรมาส 1 ปี 2551	6,000	40	0.66
ไตรมาส 2 ปี 2551	7,000	60	0.86
ไตรมาส 3 ปี 2551	8,000	80	1.00
ไตรมาส 4 ปี 2551	9,000	100	1.11
อัตราการเปลี่ยนสถานะเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก $= \left[\frac{(0.66\% * 6,000 + 0.86\% * 7,000 + 1\% * 8,000 + 1.11\% * 9,000)}{(6,000 + 7,000 + 8,000 + 9,000)} \right]$			0.93

ดังนั้น หากสถาบันการเงินวิเคราะห์แล้วพบว่าไม่มีข้อมูล แนวโน้ม หรือปัจจัยใด ๆ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญ สถาบันการเงินต้องกักเงินสำรองสำหรับสินเชื่อกู้ยืม ข. ชั้นปกติ(ยอดหนี้คงค้างจำนวน 10,000 บาท) เป็นจำนวนเงินดังนี้

$$\begin{aligned} \text{เงินสำรองสำหรับสินเชื่อกู้ยืม ข. ชั้นปกติ} &= 10,000 * 0.93\% \\ &= 93 \text{ บาท} \end{aligned}$$

**ตารางสรุปประเภทของหลักประกัน และมูลค่าของหลักประกันที่สามารถนำมาหักออกจาก
ราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการกันเงินสำรองตามข้อ 5.2.9 ของ
ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน**

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่ให้	ความถี่ในการ ประเมินราคา หรือตีราคา
1. เงินสด	100%	-
2. ธนบัตรที่ระลึกเนื่องใน โอกาสต่างๆ เช่น ในโอกาสฉัตรสมัญญ มหามงคล วันราชาภิเษกสมรส และวันบรมราชาภิเษกครบ 50 ปี ชนิดราคา 500,000 บาท	100% ของ มูลค่าที่ตราไว้	-
3. สิทธิในบัญชีเงินฝากที่สถาบันการเงินนั้น หรือ ตัวแลกเงิน ที่สถาบันการเงินนั้นออกเพื่อกู้ยืมเงินจากประชาชน	100%	-
4. การอาวัล การรับรอง หรือหนังสือค้ำประกัน กรณีที่เป็น 4.1 Standby Letter of Credit (SBLC) ที่ออกโดยสถาบัน การเงินทั้งในและต่างประเทศ และ ธนาคารเพื่อการส่งออก และนำเข้า (ธสน.)	100% ของวงเงิน ที่ระบุใน SBLC	-
4.2 การอาวัล การรับรอง หรือ การออกหนังสือค้ำประกัน (LG) โดยธนาคารพาณิชย์ทั้งในและต่างประเทศ และ ธสน.	95% ของวงเงินอาวัล วงเงินรับรอง หรือวงเงิน LG	
4.3 หนังสือค้ำประกัน (LG) ที่ออกโดย บริษัทประกัน สินเชื่อบุคคลและประกันภัย (บสย.) และบริษัทบริหาร สินทรัพย์ไทย (บสท.)	90% ของวงเงิน LG	
4.4 บริการประกันการส่งออก (Export Credit Insurance) ของ ธสน. เฉพาะที่ได้มีการ โอนสิทธิเรียกร้องให้สถาบัน การเงินแล้ว	75 % ของหนังสือ รับประกันการ ส่งออก	

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่ให้	ความถี่ในการประเมินราคาหรือตีราคา
<p>5. การค้ำประกัน หรือพันธบัตร กรณีที่เป็น</p> <p>5.1 การค้ำประกันจากกระทรวงการคลังไทย หรือกรณีที่รัฐบาลไทยจะจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระหนี้ หรือมีหลักฐานว่าจะได้รับเงินจากหน่วยงานราชการไทยอย่างแน่นอน หรือการให้สินเชื่อแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือการให้สินเชื่อโดยมีพันธบัตรรัฐบาลไทย ตัวเงินคลัง พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน พันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลไทยค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย เป็นหลักประกัน</p> <p>5.2 การให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์รัฐบาลต่างประเทศ ที่มีน้ำหนักความเสี่ยงตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ หรือสำหรับบริษัทเงินทุน แล้วแต่กรณี เท่ากับ 0 เป็นหลักประกัน</p>	<p>100% ของวงเงินค้ำประกัน หรือ 100% ของราคาตลาด กรณีพันธบัตร</p> <p>100% ของราคาตลาด</p>	<p>-</p>
<p>6. หลักประกันที่ใกล้เคียงเงินสด</p> <p>6.1 หลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด ทั้งหลักทรัพย์ประเภททุนและหลักทรัพย์ประเภทหนี้ เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ ตราสารหนี้ ที่มีการซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหลักทรัพย์ที่ออกโดยลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551</p> <p>6.2 ทองคำ</p>	<p>95% ของราคาตลาด</p>	<p>ทุกสิ้นงวดบัญชี</p>

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่ให้	ความถี่ในการประเมินราคาหรือตีราคา
<p>6.3 หน่วยลงทุนที่เป็นหลักประกันทางการเงินในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยวิธี Comprehensive ตามหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี Standardised Approach ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II ซึ่งเป็นหน่วยลงทุนที่มีการกำหนดราคาตลาดที่เปิดเผยเป็นการทั่วไปทุกวัน และลงทุนในตราสาร เช่น เงินสด ทองคำ ตราสารทุนที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่เป็นที่ยอมรับ และหลักประกันทางการเงินประเภทอื่น ๆ เป็นต้น</p> <p>ทั้งนี้ ในช่วงที่ประกาศฉบับดังกล่าวยังไม่มียกเว้นบังคับใช้ให้นำร่างหลักเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II มาบังคับใช้โดยอนุโลม</p>	<p>95% ของราคาตลาด</p>	<p>ทุกสิ้นงวดบัญชี</p>
<p>7. หลักประกันอื่น</p> <p>7.1 อสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน/อาคาร/สิ่งปลูกสร้าง</p> <p>7.2 สิทธิการเช่าที่สามารถเปลี่ยนมือได้ และสามารถประเมินราคาหรือตีราคาได้</p> <p>7.3 เครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการตลาด</p> <p>7.4 ยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องบิน (ต้องมีการทำประกันภัยยานพาหนะ)</p>	<p>90% ของราคาประเมิน ยกเว้น</p> <p>ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ</p> <p>ให้คำนวณตามวิธีที่ ธปท. กำหนดตามข้อ 5.2.4 (2)</p>	<p>(เฉพาะลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ)</p> <p>ทุก 3 ปี</p> <p>ทุก 3 ปี</p> <p>ทุก 3 ปี (ดูค่าเสื่อมทุกปี)</p> <p>ทุก 3 ปี (ดูค่าเสื่อมทุกปี)</p>

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่ให้	ความถี่ในการประเมินราคาหรือตีราคา
7.5 สินทรัพย์ทางปัญญา ต้องสามารถนำมาเป็นหลักประกันได้ถูกต้องตามกฎหมาย มีการประเมินมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ และสามารถยึดได้ตามกฎหมาย	90% ของราคาประเมิน	ทุก 3 ปี
7.6 สินค้ำคงคลัง	60% ของราคาตลาด/ประเมิน	ทุกสิ้นงวดบัญชี
7.7 หลักประกันนอกเหนือจากข้อ 7.1 – 7.6 ตามที่ได้รับอนุญาตจาก ธปท.	พิจารณา รายการนี้	พิจารณา รายการนี้

คำถาม-คำตอบแบบท้ายประกาศนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
1.	การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรอง	
	(1) คณะกรรมการสถาบันการเงินสามารถมอบอำนาจในการทบทวนแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างสาขงาน หรืออำนาจหน้าที่ของสาขงานแก่คณะกรรมการชุดย่อยของสถาบันการเงินได้หรือไม่	การมอบอำนาจดังกล่าวขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของสถาบันการเงินและคณะกรรมการของสถาบันการเงินเป็นหลัก โดยควรกำหนดแนวทางการมอบอำนาจแก่คณะอนุกรรมการฯ ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งควรครอบคลุมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น ลักษณะการมอบอำนาจ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ขอบเขตการมอบอำนาจ เป็นต้น

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
2. การจัดชั้นสินทรัพย์	(1) ในการพิจารณาจัดชั้น สถาบันการเงินต้องพิจารณาเป็นรายบัญชีหรือรายลูกหนี้	<p>ประกาศ ธปท. กำหนดให้สถาบันการเงินพิจารณาจัดชั้นสินทรัพย์เป็นรายบัญชี โดยสถาบันการเงินต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้องของกระแสเงินสดรับของแต่ละบัญชี ด้วย โดยหากกระแสเงินสดรับของลูกหนี้ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ มีความเกี่ยวข้องกัน ก็อาจต้องพิจารณาจัดชั้นไปด้วยกัน ความเกี่ยวข้องของกระแสนั้นอาจพิจารณาจากแหล่งที่มาของกระแสเงินสดที่ได้จากการชำระหนี้ว่ามีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่ เช่น การมีแหล่งที่มาของการชำระหนี้จากแหล่งเดียวกัน หรือลักษณะพึ่งพิงกัน เป็นต้น</p> <p>ตัวอย่าง สถาบันการเงินได้ให้สินเชื่อแก่บริษัทแห่งหนึ่ง 3 บัญชี ดังนี้</p> <p>บัญชีที่ 1 เพื่อซื้อที่ดินและเพื่อสร้างโรงงาน ก</p> <p>บัญชีที่ 2 เพื่อซื้อเครื่องจักรเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าในโรงงาน ก.</p> <p>บัญชีที่ 3 เพื่อซื้อเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าของ โรงงาน ข.</p> <p>หากแหล่งที่มาของเงินเพื่อชำระหนี้ของสินเชื่อที่ 1 และ 2 นั้นมาจากกระแสเงินสดรับที่ได้จากการขายสินค้าของ โรงงาน ก. เช่นกัน ในขณะที่โรงงาน ข. นั้นจะผลิตสินค้าคนละชนิดที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับสินค้า ก. แล้ว สถาบันการเงินควรจัดชั้นสินเชื่อที่ 1 และ 2 ไว้ด้วยกัน</p>
(2) ในการพิจารณาจัดชั้นเชิงคุณภาพ สถาบันการเงินควรพิจารณาถึงปัจจัยใดบ้าง	<p>ในการพิจารณาจัดชั้นตามเกณฑ์คุณภาพ สถาบันการเงินควรพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นหลัก ซึ่งอาจพิจารณาได้จากข้อมูล เช่น ลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินหรือขาดทุนอย่างหนักจนคาดว่าจะไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ มีความเป็นไปได้ว่าลูกหนี้อาจล้มละลายหรือต้องปรับโครงสร้างทางการเงิน หรือสถาบันการเงินอาจมีความจำเป็นที่จะต้องผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้แก่ลูกหนี้ในอนาคต เป็นต้น</p>	

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
3. การกันเงินสำรอง	3.1 แนวทางการกันเงินสำรอง	
	(1) ในการพิจารณาเงินสำรอง สถาบันการเงินต้องพิจารณาเป็นรายบัญชีหรือรายลูกหนี้	ให้สถาบันการเงินพิจารณาเงินสำรองสินทรัพย์เป็นรายบัญชีตามลักษณะการจัดชั้นของสินทรัพย์นั้น ๆ อย่างไรก็ดี สถาบันการเงินอาจกันเงินสำรองเป็นรายกลุ่มบัญชีด้วยวิธี Collective approach ได้ หากสามารถจัดกลุ่มสินเชื่อที่มีลักษณะความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกันได้อย่างเหมาะสมตามที่ ธปท. กำหนด
	(2) สถาบันการเงินต้องเปรียบเทียบการกันเงินสำรองเทียบกับอัตราร้อยละ 20 50 และ 100 สำหรับสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย และสงสัยจะสูญหรือไม่	สถาบันการเงินไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบการกันเงินสำรองตามเกณฑ์ปัจจุบันเทียบกับอัตราร้อยละดังกล่าวอีก
	(3) สำหรับสินเชื่อจัดชั้นปกติ และชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ หากสถาบันการเงินเลือกใช้วิธีการกันเงินสำรองแบบ collective approach สถาบันการเงินสามารถกันเงินสำรองในอัตราที่ต่ำกว่าร้อยละ 1 และ 2 ได้หรือไม่	สถาบันการเงินสามารถกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ และกล่าวถึงเป็นพิเศษ ในอัตราที่ต่ำกว่าร้อยละ 1 และ 2 ได้ หากสถาบันการเงินมีระบบในการคำนวณวิธีการกันเงินสำรองดังกล่าวที่เพียงพอ โดยมีระบบ แนวทาง และวิธีการคำนวณที่สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 และสามารถสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกหนี้นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น มีการคำนวณ Effective Interest Rate ตามหลักการ IAS 39 มีระบบฐานข้อมูลที่เพียงพอ มีการปรับข้อมูลด้วยแนวโน้มและสภาวะปัจจุบันต่าง ๆ ที่เหมาะสม เป็นต้น
	(4) ฐานข้อมูลที่เพียงพอควรเก็บข้อมูลย้อนหลังเกิน 5 ปีใช่หรือไม่	ฐานข้อมูลที่เพียงพอควรสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าและกลุ่มลูกหนี้ได้อย่างน่าเชื่อถือ โดยระยะเวลาในการเก็บข้อมูลย้อนหลังนั้นจะขึ้นกับลักษณะอายุของสินเชื่อแต่ละประเภทและความเชี่ยวชาญในการบริหารสินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วไม่ควรน้อยกว่า 5 – 7 ปี

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	(5) สถาบันการเงินสามารถรับรู้รายได้เงินกันสำรองส่วนที่ลดลงได้หรือไม่	หากเงินสำรองที่สถาบันการเงินคำนวณได้มีจำนวนน้อยกว่าที่ได้เคยกันเอาไว้ สถาบันการเงินสามารถ reverse หรือนำมาใช้กับลูกหนี้รายอื่นที่มีแนวโน้มจะเป็น NPL ก็ได้
3.2 การคำนวณ PV ของ Cash Flow		
	(1) สง. จะสามารถใช้ การวิเคราะห์ และจัดทำประมาณ Cash flow ในขั้นตอนการขออนุมัติสินเชื่อของลูกค้าเพื่อกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระมาคำนวณ PV ของ Cash flow ได้หรือไม่	โดยปกติ หากลูกหนี้เป็น NPL แล้ว ส่วนใหญ่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่ สง. เคยประมาณไว้ในขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อ ดังนั้น สง. ควรจัดทำประมาณการ Cash flow ใหม่ให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และ สภาวะเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมในปัจจุบันด้วย
	(2) หาก สง. เลือกกันเงินสำรองโดยใช้ PV ของ Cash flow แล้ว ตามประมาณการ Cash flow ได้กำหนดลูกหนี้ชำระเงินทุก 3 เดือน หากลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนดในครั้งแรกจะถือว่า สง. นั้นสามารถใช้ PV ของ Cash flow ได้หรือไม่	สง. สามารถใช้ PV ของ Cash flow นั้นได้ต่อไป แต่ สง. ต้องมีการทบทวนประมาณการ Cash flow นั้นเป็นประจำทุกงวดบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และควรกันเงินสำรองเพิ่ม หากลูกหนี้ชำระหนี้ได้น้อยกว่าที่กำหนดในประมาณการ Cash flow และเมื่อลูกหนี้ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วให้ สง. ถือปฏิบัติตาม มาตรฐานการบัญชีไทยฉบับที่ 34 และตามประกาศ ธปท.
	(3) สง. ที่เลือกวิธีการคำนวณ PV ของ Cash flow ต้องพิจารณาเปรียบเทียบประมาณการ Cash flow กับการชำระหนี้จริงของลูกหนี้ว่าตรงกันหรือไม่ เป็นระยะเวลา 3 เดือน หากงวดการชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นงวดละ 3 เดือน หรือ 6 เดือน หรือ 12 เดือน สง. จะต้องพิจารณาการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นเวลาที่งวดการชำระหนี้	กรณีที่งวดการชำระหนี้ของลูกหนี้ในแต่ละงวดยาวกว่า 3 เดือนให้ถือว่าการพิจารณาการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ 1 งวด ได้ผ่านเกณฑ์ระยะเวลา 3 เดือนแล้ว ทั้งนี้ สง. ต้องมีการทบทวนประมาณการ Cash flow นั้นเป็นประจำทุกงวดบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และควรกันเงินสำรองเพิ่ม หากลูกหนี้ชำระหนี้ได้น้อยกว่าที่กำหนดในประมาณการ Cash flow
	(4) กรณีการใช้ PV ของ Cash flow โดยในเดือนที่ 1 และ 2 ลูกหนี้จ่ายชำระหนี้ต่ำกว่าประมาณการที่ทำไว้ แต่ในเดือนที่ 3 ลูกหนี้สามารถจ่ายได้ตามประมาณการ รวมทั้งจ่ายส่วนขาดของเดือนที่ 1 และ 2 ทั้งหมดด้วย กรณีนี้จะถือว่าลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามกระแสเงินสดที่ประมาณการไว้หรือไม่	กรณีนี้ถือว่า ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามประมาณการ Cash flow ที่ สง. กำหนดขึ้น โดยพิจารณาว่าลูกหนี้ไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ได้ตามประมาณการ Cash flow ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เดือนที่ 1 และ 2 แล้ว

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	(5) กรณีการใช้ PV ของ Cash flow สง. สามารถปรับประมาณการกระแสเงินสดก่อนที่จะครบกำหนด 3 เดือน ได้หรือไม่ หากพิจารณาแล้วพบว่า Cash flow ที่จัดทำขึ้นไม่สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าในปัจจุบัน	ได้ แต่ถือว่าเป็นการปรับครั้งที่ 2 ซึ่งหากลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตาม Cash flow ที่ สง. ประมาณการได้ภายใน 3 เดือนตั้งแต่ที่ สง. ปรับประมาณการครั้งที่ 2 สง. ต้องไปใช้ PV ของหลักประกัน
	(6) หาก สง. ปรับประมาณการ PV ของ Cash flow ใหม่ เนื่องจากลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามประมาณการ Cash flow ที่ สง. กำหนดไว้เดิมได้นั้น จะถือว่าการประมาณการ Cash flow ใหม่เป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยหรือไม่	ไม่ถือว่าเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เนื่องจาก สง. ไม่ได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แต่เป็นเพียงการปรับประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ใหม่เท่านั้น
	(7) หนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว แต่อยู่ระหว่างรอดูการปฏิบัติตามสัญญา 3 งวด สามารถใช้ PV ของ Cash flow ตามสัญญาเดิมได้หรือไม่	ให้ สง. ใช้ประมาณการ Cash flow ที่ได้จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ กับลูกหนี้ มาคำนวณ PV ของ Cash flow
	(8) สง. ต้องการทำการวิเคราะห์และจัดทำประมาณการ Cash flow ของลูกหนี้ทุกรายบัญชี สำหรับการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจ SME เพื่อกันเงินสำรองหรือไม่	หากลูกหนี้ SME เป็น NPL สง. สามารถคำนวณเงินสำรองตาม IAS 39 โดยใช้วิธี PV ของ Cash flow ของลูกหนี้รายนั้นๆ วิธี PV ของหลักประกัน หรือวิธี Collective Approach

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	<p>(9) กรณีการใช้ PV ของ Cash flow หาก 3 เดือนแรกลูกหนี้จ่ายชำระหนี้ไม่เป็นไปตามประมาณการที่ตั้งไว้ ซึ่ง สง. ต้องกันเงินสำรองส่วนต่างดังกล่าว แล้วต่อมาเมื่อมีการคำนวณ PV ของ Cash flow ใหม่ ซึ่งจะต้องมีจำนวนการกันเงินสำรองตาม PV ของ Cash flow ใหม่ สง. สามารถนำเงินสำรองที่ตั้งไว้ตอนแรกมาใช้ได้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - PV loss ครั้งแรก 3 ลบ. - ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามประมาณการ โดยมีส่วนต่าง 2 ลบ. ทำให้ สง. ต้องตั้งสำรองแล้วทั้งสิ้น 5 ลบ. - สง. ประมาณการ PV กระแสเงินสดใหม่ซึ่งได้ PV loss 6 ลบ. สง. ต้องกันสำรองเพิ่ม 6 ลบ. หรือกันเพิ่มเพียง 1 ลบ. เนื่องจากเดิมตั้งสำรองไว้แล้ว 5 ลบ. <p>จากข้อมูลเดิมข้างต้น แต่ PV loss ครั้งที่สอง มีเพียง 4 ลบ. สง. ต้องตั้งสำรองเพิ่ม 4 ลบ. หรือสามารถ reverse สำรองที่ตั้งไว้เกินออกได้ 1 ลบ.</p>	<p>หากลูกหนี้จ่ายได้น้อยกว่ากระแสเงินสดที่ สง. ประมาณไว้ ให้ สง. ตั้งสำรองตามส่วนต่างของกระแสเงินสดที่ สง. ประมาณการกับกระแสเงินสดที่ลูกหนี้จ่ายได้จริง และหากต่อมาเมื่อมีการคำนวณ PV กระแสเงินสดใหม่ แล้ว PV loss เพิ่มขึ้น ก็ให้ใช้ PV loss ใหม่และตั้งสำรองเพิ่ม แต่หาก PV loss ลดลงจากเดิม สง. ไม่สามารถ reverse สำรองที่ตั้งไว้ได้ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งสำรอง 3 ลบ. - ตั้งสำรองเพิ่มอีก 2 ลบ. รวมเป็น 5 ลบ. - ตั้งสำรองเพิ่มอีก 1 ลบ. รวมเป็น 6 ลบ. - reverse ไม่ได้ ให้คงเงินสำรองไว้เช่นเดิม
	<p>(10) กระแสเงินสดที่ใช้ในการประมาณการณั้้นหมายความว่ารวมถึงทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยใช่หรือไม่</p>	<p>ใช่ กระแสเงินสดดังกล่าวควรประมาณจากความสามารถในการชำระหนี้เป็นหลัก โดยพิจารณาถึงปัจจัยจำนวนเงินชำระหนี้ที่ต้องชำระหนี้ตามสัญญา ลักษณะฐานะทางการเงินและการดำเนินงานของลูกหนี้ เป็นต้น</p>

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	(11) สถาบันการเงินสามารถใช้วิธี PV Cash Flow ในการกันเงินสำรองสำหรับสินเชื่อประเภท O/D หรือ Revolving credit ได้หรือไม่	ได้ หากสถาบันการเงินสามารถประมาณกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับและช่วงเวลาที่จะได้รับ ได้อย่างเหมาะสมและน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ สถาบันการเงินอาจกันเงินสำรองสำหรับสินเชื่อดังกล่าวด้วยวิธี PV collaterals หรือ collective approach ก็ได้
3.3 การคำนวณ PV ของหลักประกัน		
	(1) กรณีลูกหนี้มีหนี้มากกว่า 1 บัญชี หรือมีหนี้หลายประเภท แต่ใช้หลักประกันร่วมกัน หาก สง. พบว่า ลูกหนี้มีหนี้ที่เป็น NPL 1 บัญชี ส่วนบัญชีอื่นๆ เคลื่อนไหวเป็นปกติ (หนี้ปกติ) สง. จะนำหลักประกันทั้งหมดมาใช้คำนวณ PV ของหลักประกันกับบัญชีหนี้ NPL เพียงบัญชีเดียวได้หรือไม่ ส่วนบัญชีที่เคลื่อนไหวเป็นปกติ สง. จะใช้การคำนวณเป็น PV ของ Cash flow ได้หรือไม่	<p>สถาบันการเงินสามารถเลือกใช้ได้เพียงวิธีเดียวสำหรับลูกหนี้รายนั้นๆ และเมื่อสถาบันการเงินคำนวณ PV ของหลักประกันแล้ว สามารถนำมูลค่า PV ของหลักประกันนั้น มาหักออกจากบัญชีของหนี้ NPL ก่อนแล้วนำส่วน PV ของหลักประกันที่เหลือไปหักออกจากบัญชีของหนี้ปกติ</p> <p>ตัวอย่าง ลูกหนี้ นาย ก. มีหนี้ปกติ 100 ล้านบาท หนี้ NPL 200 ล้านบาท หลักประกันมีมูลค่าทั้งสิ้น 370 ล้านบาท สมมติว่า คิด PV ของหลักประกันได้ประมาณ 230 ล้านบาท สง. ต้องกันเงินสำรองทั้งสิ้น = 0.7 ล้านบาท โดย</p> $\text{หนี้ NPL} = 100\%(200-230)=0$ $\text{หนี้ปกติ} = 1\%(100-(230-200)) = 0.7 \text{ ล้านบาท}$
	(2) การคำนวณ PV ของหลักประกัน หากอายุการใช้งานของหลักประกันเริ่มแรกกำหนดไว้ 5 ปี แต่เมื่อผ่านระยะเวลา 5 ปีมาแล้ว เครื่องจักรยังสามารถใช้งานต่อไปได้ โดย สง. ได้มีการประเมินราคาหลักประกันใหม่ และผู้ประเมินราคาได้ระบุในรายงานการประเมินว่าหลักประกันนี้จะสามารถใช้งานต่อไปได้อีก X ปี และราคาประเมินใหม่มาคำนวณค่าเสื่อมราคาของหลักประกัน และ PV ของหลักประกันได้หรือไม่	สถาบันการเงินสามารถใช้ระยะเวลา และราคาประเมินที่ระบุไว้ในรายงานการประเมินราคา เพื่อใช้ในการพิจารณาค่าเสื่อมราคาของหลักประกันดังกล่าว และคำนวณ PV ของหลักประกันนั้นต่อไป

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	(3) หาก สถาบันการเงินจะคำนวณ PV ของหลักประกันที่เป็น อสังหาริมทรัพย์ทั้งหมดของลูกค้าหนี้ NPL ทุกราย โดยใช้ 62% ของราคาประเมิน ได้หรือไม่	สถาบันการเงินสามารถใช้อัตรา 62% ของราคาประเมินเป็นอัตราที่คำนวณได้จาก PV ของหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์ได้ แต่หากเห็นว่า จำนวนปี และอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของสถาบันการเงินไม่เป็นไปตามข้อกำหนดข้างต้นและมีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ ก็ สามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันตามที่สถาบันการเงินเห็นสมควรได้ แต่จะต้องจัดเตรียมเอกสารและหลักฐานการคำนวณดังกล่าวเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของ ธปท. ตรวจสอบได้
	(4) อัตราดอกเบี้ยในสูตรคำนวณ PV ของหลักประกัน ใช้อัตราดอกเบี้ยคิดลดที่แท้จริง Effective Interest Rate ตามมาตรฐานการบัญชีมาใช้ในการคิดลดได้หรือไม่	ได้ แต่สถาบันการเงินจะต้องเตรียมเอกสารหลักฐานการคำนวณดังกล่าวเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของ ธปท. ตรวจสอบได้
	(5) หลักประกันประเภทสินค้าคงคลัง สามารถนำมูลค่าของหลักประกันมาคำนวณในการกันเงินสำรองตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดได้หรือไม่	ได้ โดยสามารถนำมูลค่าของสินค้าคงคลังมาคำนวณในการกันเงินสำรองได้ ร้อยละ 60 เนื่องจากอาจเสื่อมคุณภาพได้ง่ายและเร็ว
	(6) กรณีเช่าซื้อรถยนต์ที่มีอายุการใช้งาน 5 ปี ถ้าซื้อรถมาเกิน 5 ปี แล้ว เพื่อมาจัดเช่าซื้อปีที่ 6 สามารถนำมาคิดเป็นมูลค่าหลักประกันได้หรือไม่	ไม่ได้ เนื่องจากมูลค่าหลังหักค่าเสื่อมเป็น 0
	(7) กรณีที่การประเมินราคารถยนต์ไม่ได้กระทำในเดือนที่กันเงินสำรอง เช่นประเมินไว้เดือน ก.ค.51 แต่เวลาคำนวณการกันเงินสำรองงวดเดือน ธ.ค.51 จะคิดค่าเสื่อมอย่างไร เนื่องจากตามเกณฑ์ให้ประเมินทุก 3 ปี แต่ คูล่าเสื่อมทุกปี	สถาบันการเงินต้องคิดค่าเสื่อมทุกปี แต่ในกรณีที่มีเศษปีไม่ครบปี สง. สามารถคิดมูลค่ารถยนต์โดยหักค่าเสื่อมสำหรับช่วงเดือนที่ผ่านมาตามตัวอย่าง คือ หากประเมินเมื่อ ก.ค.51 ให้ สง. คิดค่าเสื่อมสำหรับรถยนต์ที่ใช้งานมาแล้ว 6 (ก.ค.-ธ.ค. 51) เดือน

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	(8) เครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาด ที่สามารถนำมาคำนวณ PV หลักประกันได้ หมายถึงเครื่องจักรประเภทใด	<p>หากเครื่องจักรใดสถาบันการเงินไม่สามารถหาค่าตลาดได้ หรือเป็นเครื่องจักรที่สร้างขึ้นมาโดยเฉพาะสำหรับธุรกิจของลูกค้า หรือสถาบันการเงินไม่สามารถแยกเครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาดได้ เนื่องจากไม่มีเครื่องชี้วัดหรือสิ่งบ่งบอกว่าเครื่องจักรนั้นอยู่ในความต้องการของตลาดหรือไม่ สถาบันการเงินควรถือเป็นเครื่องจักรที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด ไม่สามารถนำมาใช้ในการคำนวณเงินสำรอง</p> <p>ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะต้องเป็นผู้พิจารณาว่า หากประสงค์จะนำเครื่องจักรนั้นมาคำนวณในการกันเงินสำรอง ต้องสามารถแสดงให้เห็นให้ผู้ตรวจสอบ ธปท. พิจารณาได้ว่าเครื่องจักรดังกล่าวอยู่ในความต้องการของตลาด</p>
	(9) รถฟอร์คลิฟท์ รถเครน ถือเป็นเครื่องจักรหรือไม่	ถือเป็นหลักประกันประเภท เครื่องจักร
	(10) สถาบันการเงินยังคงต้องคิดค่าเสื่อมทุกปีสำหรับเครื่องจักรที่ไม่ได้มีการใช้งานหรือไม่	ใช่ ซึ่งในการประเมินราคาควรพิจารณาลักษณะเครื่องจักรว่าอยู่ในความต้องการของตลาดและยังคงสามารถใช้งานได้หรือไม่ประกอบด้วย
	(11) หน่วยลงทุนกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์สามารถนำมาเป็นหลักประกันได้หรือไม่	<p>ไม่ได้ เนื่องจากหน่วยลงทุนซึ่งสามารถนำมาเป็นหลักประกันได้นั้น ต้องเป็นหน่วยลงทุนที่เป็นหลักประกันทางการเงินในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยวิธี Comprehensive ตามหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยวิธี SA ซึ่งมีลักษณะดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีราคาตลาดเปิดเผยเป็นการทั่วไปทุกวัน 2. ลงทุนในตราสารที่เป็นหลักประกันทางการเงินของวิธี SA Comprehensive ซึ่งไม่รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ <p>นอกจากนี้ ตราสารที่เป็นหลักประกันทางการเงินดังกล่าวต้องไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (positive correlation) กับลูกหนี้ อย่างมีนัยสำคัญ เช่น หลักทรัพย์ที่ออกโดยลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ เป็นต้น</p>

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	<p>(12) สิทธิในบัญชีเงินฝากที่สถาบันการเงินนั้นที่สามารถนำมาเป็นหลักประกันในการคำนวณเงินกันสำรองได้ จะต้องเป็นสิทธิในบัญชีเงินฝากของลูกหนี้รายนั้นเท่านั้นหรือไม่ (เฉพาะคำถามคำตอบข้อนี้ได้ปรับปรุงแก้ไขเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2552)</p>	<p>กรณีสิทธิในบัญชีเงินฝากที่สามารถนำมาเป็นหลักประกันในการคำนวณเงินกันสำรองได้นั้นคือ เงินฝากของลูกหนี้ หรือของบุคคลที่ 3 ซึ่งฝากไว้ที่สถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อ</p> <p>ทั้งนี้ ในกรณีของเงินฝากบุคคลที่ 3 เจ้าของบัญชีเงินฝากบุคคลที่ 3 จะต้องทำสัญญาโดยชอบด้วยกฎหมายว่า ได้ตกลงผูกพันค้ำประกันหนี้ของลูกหนี้ ซึ่งมีเงื่อนไขอย่างน้อยในสัญญาว่า ในกรณีที่สถาบันการเงินผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ในการชำระหนี้บุคคลที่ 3 ที่เป็นผู้ประกันได้ตกลงกับการผ่อนเวลาดังกล่าว และยินยอมไม่ถือเอาการผ่อนเวลาดังกล่าวเป็นเหตุปลดปล่อยความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน ตามหนังสือเวียน ธปท. ที่ ธปท.ผนส.(21)ว. 2578/2552 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2552 เรื่อง การนำหลักประกันประเภทเงินฝากบุคคลที่ 3 มาหักออกจากมูลหนี้ก่อนการกันเงินสำรอง ปรับลดความเสี่ยง และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต</p>
	<p>(13) สิทธิในบัญชีเงินฝากที่ฝากไว้ในบัญชีที่สาขาอื่นในต่างประเทศของสถาบันการเงินนั้นสามารถนำมาเป็นหลักประกันในการคำนวณเงินกันสำรองได้หรือไม่ (เฉพาะคำถามคำตอบข้อนี้ได้ปรับปรุงแก้ไขเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2552)</p>	<p>กรณีเงินฝากของลูกหนี้ที่ฝากไว้ที่สถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อ แต่ฝากไว้ที่สาขาอื่นในต่างประเทศ จะไม่สามารถนำมาหักในการคำนวณการกันเงินสำรองได้ เว้นแต่สถาบันการเงินสามารถพิสูจน์ได้ว่า</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) สามารถหักกลบหนี้ได้ทันทีโดยไม่ต้องอาศัยอำนาจศาล และ (2) ไม่มีความเสี่ยงด้านการโอนเงินระหว่างประเทศ (Transfer Risk) และ (3) เงินฝากนั้น ไม่มีเจ้าหนี้อื่นมาอ้างสิทธิเพื่อบังคับเอาหลักประกัน เช่น มีการฟ้องเจดีย์ทรัพย์
<p>3.4 การคำนวณ Collective Approach</p>		
	<p>(1) สถาบันการเงินสามารถเลือกใช้วิธี collective approach สำหรับสินเชื่อบางรายหรือบางกลุ่ม ได้หรือไม่</p>	<p>สามารถเลือกใช้วิธีการกันเงินสำรองแบบ collective สำหรับสินเชื่อบางประเภทได้ อย่างไรก็ตาม หากสถาบันการเงินเลือกใช้วิธีการกันเงินสำรองสำหรับสินเชื่อประเภทใด ให้ใช้วิธีดังกล่าวสำหรับสินเชื่อทุกรายในสินเชื่อประเภทนั้น</p>

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	(2) สถาบันการเงินสามารถเลือกใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (EIR) สำหรับการคำนวณการกันเงินสำรองสำหรับสินเชื่อบางรายหรือบางกลุ่มได้หรือไม่	สามารถเลือกใช้อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวสำหรับสินเชื่อบางประเภทได้ อย่างไรก็ตาม หากสถาบันการเงินเลือกใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสำหรับสินเชื่อประเภทใด ให้ใช้วิธีดังกล่าวสำหรับสินเชื่อทุกรายในสินเชื่อประเภทนั้น
	(3) สถาบันการเงินสามารถจัดกลุ่มสินเชื่อเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรองตาม internal rating สำหรับสินเชื่อแต่ละประเภทเพียงอย่างเดียวได้หรือไม่	ไม่ได้ สถาบันการเงินต้องจัดกลุ่มสินเชื่ออย่างน้อยตามลักษณะวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อ สถานการณ์ค้างชำระหรือการจัดชั้นของสินเชื่อ และอายุของสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินอาจจัดกลุ่มสินเชื่อเพิ่มเติมตามลักษณะ internal rating ของลูกหนี้ หรือปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้สามารถสะท้อนความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกันได้ดียิ่งขึ้นก็ได้
	(4) สถาบันการเงินสามารถเลือกใช้แบบจำลองอื่น นอกเหนือจากแบบจำลองตามตัวอย่างของ ธปท. ได้หรือไม่	ได้ สถาบันการเงินสามารถใช้แบบจำลองทางการเงิน ทางสถิติ หรือทางคณิตศาสตร์ ซึ่งได้รับการยอมรับเป็นการทั่วไปในการคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตก็ได้ ทั้งนี้ แบบจำลองดังกล่าวต้องมีการพิจารณาถึงผลกระทบจากมูลค่าเงินตามระยะเวลา (time value of money) สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี และมีการกำหนดสมมติฐานเบื้องต้นที่สอดคล้องกับ ธปท. เช่น การด้อยค่าหรือการ default ของสินทรัพย์ให้หมายความรวมถึงการจัดชั้นสินทรัพย์ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน การกำหนด emergency period หรือระยะ incurred but not report ของการด้อยค่าไม่น้อยกว่า 1 ปี เป็นต้น
	(5) ตามตัวอย่างแบบจำลองของ ธปท. สถาบันการเงินสามารถใช้หลักเกณฑ์การประมาณเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการชำระหนี้หรือการขายหลักประกัน เช่น 62% ของ ราคาประเมินอสังหาริมทรัพย์มาใช้ในการคำนวณ Loss Given Default ได้หรือไม่	ไม่ได้ เนื่องจากการกันเงินสำรองวิธี collective approach นั้นจะกันเงินสำรองจากผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต ดังนั้น กระแสเงินสดที่นำมาใช้ในการคำนวณ LGD จึงควรเป็นกระแสเงินสดที่ได้รับจริงในอดีต

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	(6) ตามตัวอย่างแบบจำลองของ ธปท. ค่า Exposure at Default จะหมายความรวมถึงยอดหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับหรือไม่	EAD จะหมายความถึงยอดหนี้ตามบัญชีในช่วงเวลานั้น ๆ
	(7) ในการคำนวณ หากค่า PD ที่สถาบันการเงินคำนวณออกมาได้มีความแตกต่างกันมาก สถาบันการเงินสามารถตัดค่า PD ที่มีจำนวนสูงหรือต่ำกว่าค่ามาตรฐานเป็นจำนวนมากออกได้หรือไม่	ขึ้นกับดุลยพินิจของสถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินอาจทำการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก หรือหาค่าเฉลี่ยเป็นลักษณะ range ตามค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือใช้วิธีการทางสถิติอื่นๆ ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะต้องเก็บข้อมูลและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้เพื่อให้ผู้ตรวจสอบสามารถเข้าไปตรวจสอบได้
	(8) การคำนวณแบบจำลองได้อย่างน่าเชื่อถือ หมายความรวมถึงการมีระบบฐานข้อมูลที่เพียงพอใช่หรือไม่	การคำนวณได้อย่างน่าเชื่อถือ หมายความว่าค่าสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าหรือกลุ่มลูกค้าได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งรวมถึงการมีฐานข้อมูลที่เพียงพอ การมีแบบจำลองที่สามารถสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าได้ การ monitor และ update แบบจำลองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าได้ เป็นต้น
4. การประเมินราคา		
	(1) สถาบันการเงินจะสามารถกำหนดอายุของเครื่องจักรเองได้หรือไม่	ในการประเมินราคาเครื่องจักร ให้สถาบันการเงินแจ้งผู้ประเมินราคา/ผู้ตีราคาให้ระบุอายุของเครื่องจักรที่จะสามารถใช้งานได้ต่อไปด้วย
	(2) ในการประเมินราคาหลักทรัพย์ของลูกค้าที่ ธปท. กำหนดว่าไม่จำเป็นต้องประเมินราคาทุก 3 ปี หากลูกหนี้รายนั้นเป็นลูกหนี้ชั้นปกติและกล่าวถึงเป็นพิเศษ โดยหากมีการประเมินราคาหลักประกันตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดไปแล้วตั้งแต่ที่ สง. ให้สินเชื่อกครั้งแรก แต่หากต่อมาลูกหนี้เปลี่ยนสถานะเป็น NPL ในปีี่ 4 ต้องกลับมาประเมินมูลค่าหลักประกันอีกหรือไม่	สถาบันการเงินจะต้องประเมินราคาใหม่ เนื่องจากราคาเดิมที่ประเมินไว้ครั้งแรกมีอายุเกิน 3 ปีแล้ว หากสถาบันการเงินจะไม่ดำเนินการประเมินมูลค่าหลักประกันใหม่ สถาบันการเงินจะไม่สามารถใช้มูลค่าหลักประกันนั้นมาคิด PV ของหลักประกันเพื่อหักจากยอดหนี้ก่อนการคำนวณการกันเงินสำรอง

	ประเด็นหารือ	แนวคำตอบ
	(3) กรณีลูกหนี้ที่ยังไม่เป็น NPL การประเมินราคายานพาหนะ หรือเครื่องจักร เพื่อนำมาคำนวณเงินสำรองต้องพิจารณาค่าเสื่อมราคาหรือไม่	ในการประเมินราคา/ตีราคา ยานพาหนะ หรือเครื่องจักร ที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ที่ยังไม่เป็น NPL ให้พิจารณาค่าเสื่อมด้วย เช่นเดียวกับลูกหนี้ ตามที่ระบุในข้อ 3.7.3 ของหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของ สง.